

ساز و کار عملیاتی معاملات ابزار مشتقه

کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

بهنام بهزادفر

بازارهای مالی

بر اساس نوع دارایی

- (1) **بازار سهام:** در این بازار، سهام شرکت‌ها که نشانگر مالکیت دارنده آن در شرکت است، دادوستد می‌شود.
- (2) **بازار اوراق بدهی:** بازاری است که در آن ابزارهای با درآمد ثابت (اوراق قرضه) دادوستد می‌شوند.
- (3) **بازار ابزارهای مشتقه:** بازاری است برای معاملات ابزارهایی مبتنی بر دارایی‌های مالی یا فیزیکی که از آن جمله می‌توان به اختیار معامله و قرارداد آتی اشاره کرد.

بر اساس مرحله عرضه اوراق بهادار

❖ **بازار دست اول (اولیه) :** اوراق بهادار برای نخستین بار منتشر می شود.

❖ **بازار دست دوم (ثانویه) :** اوراق بهادار قابلیت داد و ستد پیدا می کند

بر اساس سررسید تعهدات مالی

❖ **بازار پول:** بازار داد و ستد ابزارهای مالی با سررسید کمتر از یکسال

اندک بودن ریسک عدم پرداخت ، نقدشوندگی ، ارزش اسمی زیاد

❖ **بازار سرمایه:** بازار داد و ستد ابزارهای مالی با سررسید بیش از یکسال و دارایی های بدون سررسید

گسترده‌گی بیشتر، تنوع بیشتر، توزیع ریسک زیادتر

فاصله از دارایی واقعی = ریسک بیشتر

اساس قیمت گذاری دارایی های مالی

انتظارات

فاصله از دارایی های واقعی

قیمت گذاری انتظارات بر اساس انتظارات

تغییر انتظارات در طی زمان

ریسک بیشتر دارایی های مالی دورتر

انواع معاملات

قرارداد ها

۱- قرارداد نقدی- اسپات (Spot)

در این قرارداد خریدار باید کل مبلغ قرارداد را به علاوه کارمزد کارگزار به صورت نقد پرداخت نماید و فروشنده نیز باید تا حداکثر دو روز کاری کالای مورد معامله را به خریدار تحویل نماید.

۲- قرارداد سلف - فوروارد (Forward)

در این قرارداد، کل مبلغ در زمان انجام معامله از طرف خریدار پرداخت میشود و فروشنده متعهد می شود در تاریخ و زمان معین کالا را با قیمت مورد توافق به خریدار تحویل دهد.

۳- قرارداد آتی - فیوچر (Future)

در این روش فروشنده مطابق یک قرارداد صلح تعهد می نماید مقدار معینی از دارایی یا کالایی مشخص را در زمانی معین در مقابل مبلغی به خریدار تحویل دهد. بر اساس این قرارداد، فروشنده مقدار دارایی مورد مصالحه را در سررسید مشخص تحویل می دهد و خریدار نیز مبلغ مورد مصالحه و توافق شده را در سررسید می پردازد. طرفین در قالب شرط ضمن قرارداد به شخص ثالث یا کارگزاری وکالت می دهند که از وجه الضمان آنها متناسب با نوسانات قیمت در بورس به طرف دیگر اباحه تصرف بدهد. هر یک از طرفین می توانند قبل از سررسید با انعقاد قرارداد صلح دیگری شخص ثالثی را در قرارداد صلح اولیه جایگزین خود نمایند و پس از تسویه از قرارداد خارج شوند کلیه قرارداد ها در زمان سررسید مقرر حتما باید تسویه شوند.

۴- قرارداد اختیار معامله - آپشن (Option)

قرارداد اختیار خرید: قراردادی است که به موجب آن عرضه کننده کالا، حق خرید مقدار معینی از کالای مورد نظر را در زمان معین و با قیمت مشخص تعیین شده در حال حاضر به طرف دوم قرارداد اعطا می نماید بدون اینکه طرف دوم ملزم به خرید آن کالا باشد.

قرارداد آتی

قراردادی است که بر اساس آن فروشنده متعهد می شود در سررسید معین ، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمتی که الان تعیین میکنند بفروشند و در مقابل طرف دیگر قرارداد متعهد می شود آن کالا را با آن مشخصات خریداری کند .

برای جلوگیری از امتناع طرفین از انجام قرارداد ، طرفین به صورت شرط ضمن عقد متعهد می شود مبلغی را به عنوان وجه تضمین نزد اتاق پایاپای بگذارند و متعهد می شود متناسب با تغییرات قیمت آتی این وجه تضمین تعدیل کنند و اتاق پایاپای از طرف آنان وکالت دارد متناسب با تغییرات بخشی از وجه تضمین هر یک از طرفین رابه عنوان اباحه تصرف در اختیار دیگری قرار دهد و او حق استفاده از آن را خواهد داشت تا در سررسید با هم تسویه کنند.

خرید سهم و خرید سکه

طلا: 1,237.25

اختيار معامله

اختیار معامله

قرارداد اختیار معامله، قراردادی است، بین خریدار و فروشنده، به نحوی که خریدار از فروشنده اختیار معامله، حق خرید یا فروش یک دارایی را در یک قیمت معین، خریداری می‌کند.

در اینجا نیز همانند تمام قراردادها، هر طرف، امتیازی را به طرف مقابل اعطاء می‌کند، خریدار به فروشنده مبلغی تحت عنوان حق شرط پرداخت می‌کند، که در واقع همان قیمت اختیار معامله می‌باشد.

فروشنده نیز حق خرید یا فروش دارایی مذکور را، در یک قیمت معین، به خریدار اعطاء می‌نماید.

اختیار معامله

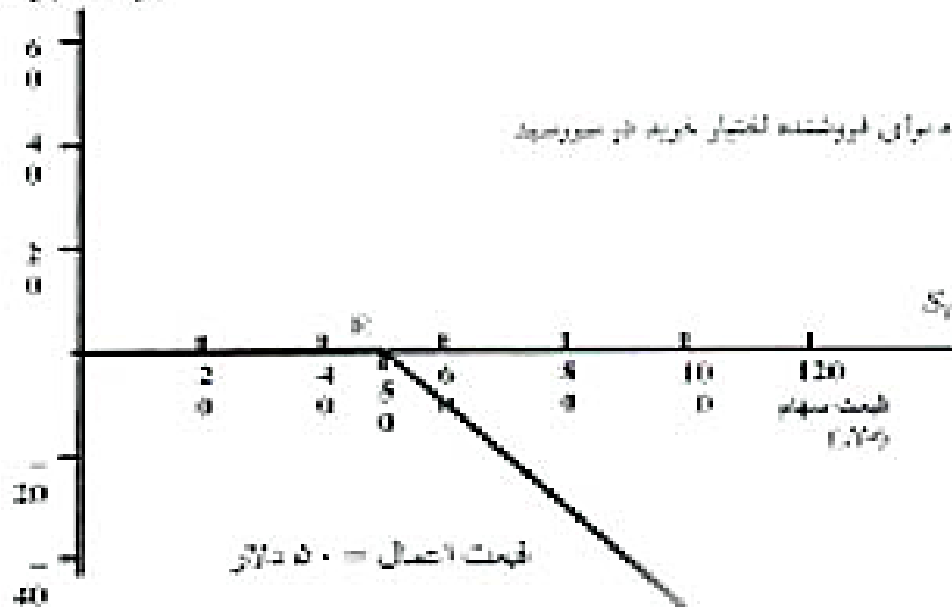
اختیاری که برای خرید یک دارایی داده می‌شود را، اختیار خرید و اختیاری که برای فروش یک دارایی داده می‌شود، اختیار فروش گویند.

قیمت تعیین شده‌ای که خریدار می‌تواند، دارایی را خریداری نموده، یا بفروشد، قیمت اعمال یا قیمت توافق نامیده می‌شود.

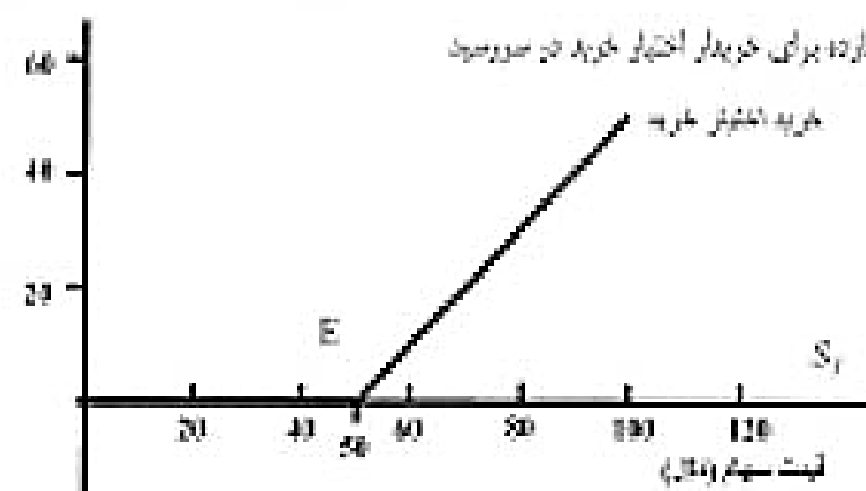
اختیار معامله مدت معینی دارد. حق خرید یا فروش دارایی در یک قیمت معین فقط تا تاریخ انقضایی که قبلاً مشخص شده است، امکان خواهد داشت.

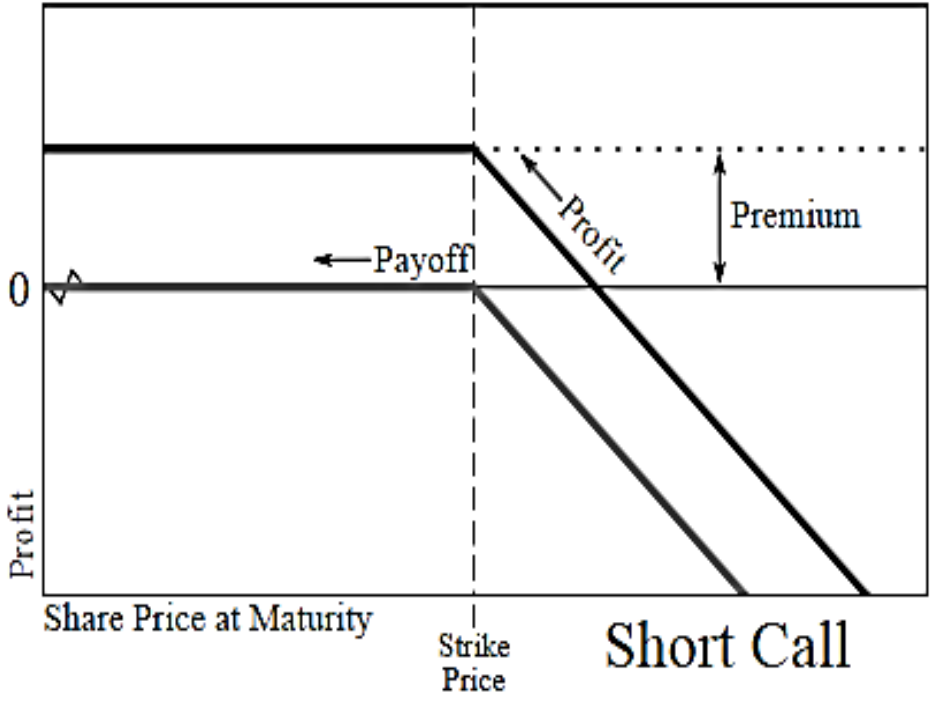
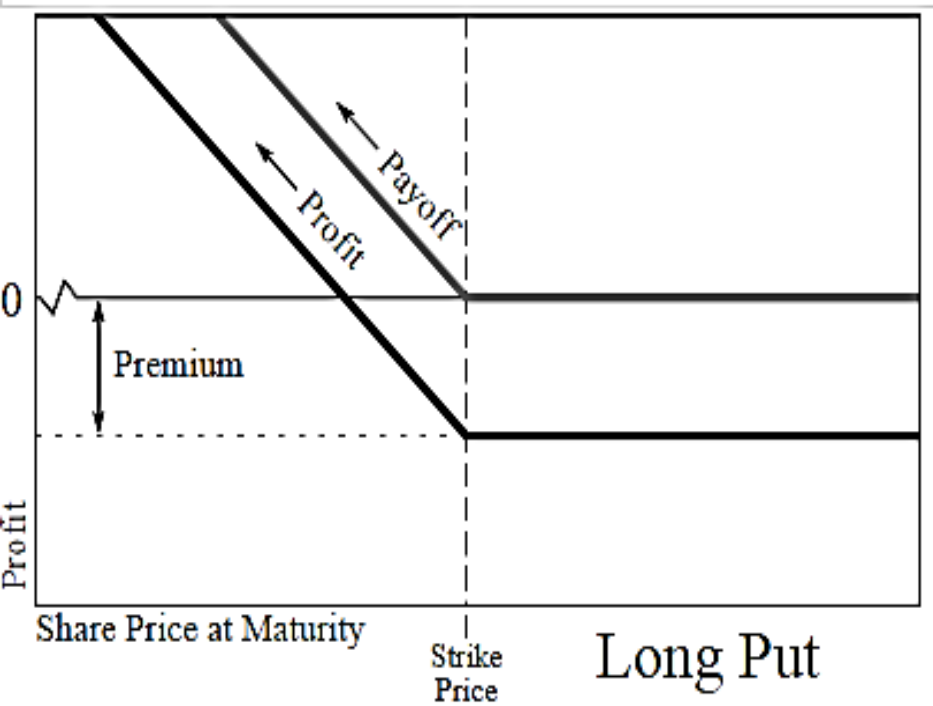
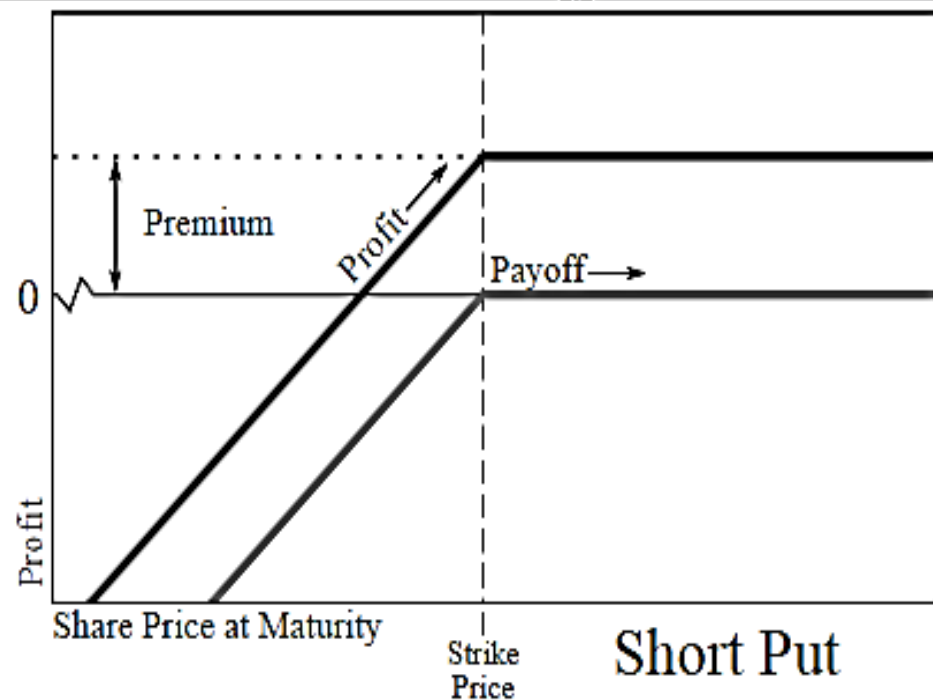
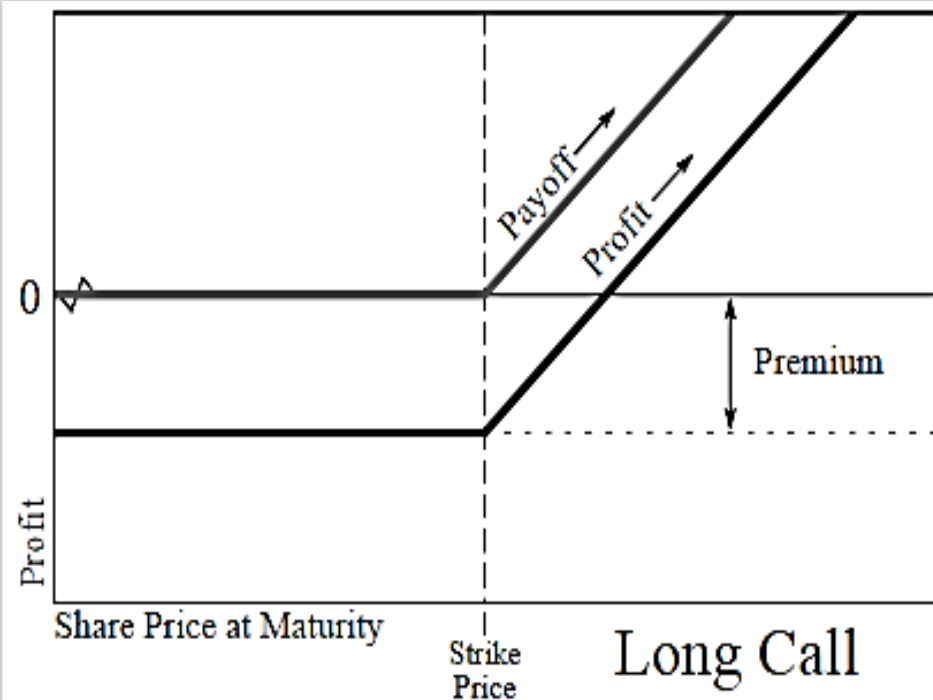
پس از اینکه تولید کننده، برای یکی از مشتریان (سهام‌داران یا یکی از ذینفعان) خود، اختیار خرید یا فروش صادر نمود، این اختیار خرید یا فروش در بورس، مورد معامله قرار می‌گیرد، نرخ خرید یا فروش یک قرارداد اختیار، بر اساس رقابت در بورس، تعیین می‌شود.

بازده انتخاب معامله

بازده انتخاب معامله (دلار)

Option styles

Naming conventions are used to help identify properties common to many different types of options. These include:

- **European** option – an option that may only be exercised on expiration.
- **American** option – an option that may be exercised on any trading day on or before expiry.
- **Bermudan** option – an option that may be exercised only on specified dates on or before expiration.
- **Asian** option – an option whose payoff is determined by the average underlying price over some preset time period.
- **Barrier** option – any option with the general characteristic that the underlying security's price must pass a certain level or "barrier" before it can be exercised.
- **Binary** option – An all-or-nothing option that pays the full amount if the underlying security meets the defined condition on expiration otherwise it expires worthless.
- **Exotic** option – any of a broad category of options that may include complex financial structures
- **Vanilla** option – any option that is not exotic.

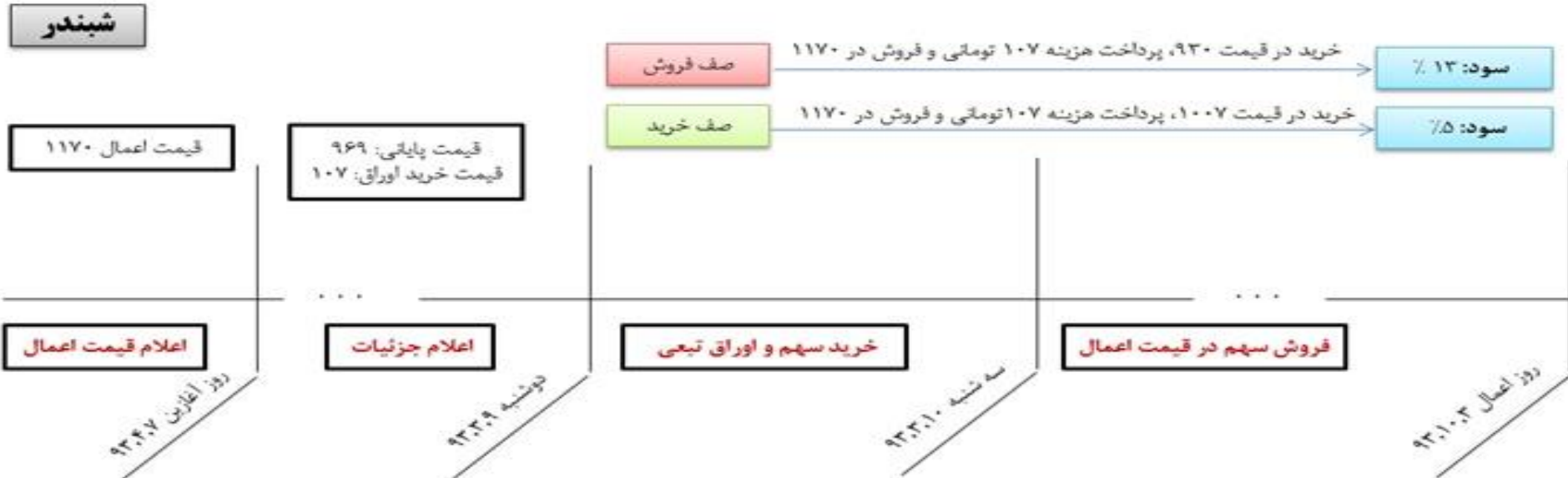
ضوابط وجه تضمین قرارداد اختیار معامله ی سهام در بورس اوراق بهادار تهران

اوراق تبعی در ایران

$$\left. \left[\left(1 + \frac{20\% \times \text{تعداد روزهای باقیمانده تا تاریخ اعمال}}{365} \right) \times \text{قیمت پایانی روز قبل} \right] - \text{قیمت اعمال} = \text{قیمت فروش اوراق تبعی} \right\}$$

بانک ۶ ماهه	بانک (سالانه)	اوراق مشارکت	اوراق تبعی	ماهانه (ساده)
۱.۲۵٪	۱.۸۳٪	۱.۶۷٪	۱.۵۶٪	
۱۶٪ (۶ ماهه)	۲۲ درصد (سالانه)	۲۰ درصد سالانه	۹.۴٪ (۶ ماهه)	کل سود

شبندر

swap

- ❑ سوآپ به معنای "معامله پایاپای ، معاوضه ، عوض کردن ، مبادله کردن ، بیرون کردن ، جایگزین کردن ، جانشین کردن" است .
- ❑ در اصطلاح به این معنی است که یک کالا را از یک نقطه تحویل گرفته و دقیقاً همان میزان کالا را در نقطه ای دیگر تحویل دهیم .
- ❑ معامله سوآپ ، مثل خرید یک سیب و فروش همزمان سیب دیگری برای تحویل در هفته آینده (آتی) است.
- ❑ قراردادهای متفاوتی برای سوآپ وجود دارد که نوع متداول آن ، دریافت کالا در یک نقطه و تحویل معادل آن در نقطه دیگری از جغرافیای مورد نظر است .
- ❑ تجارت سوآپ انواع مختلفی دارد که عبارتند از : سوآپ ارز ، سوآپ انواع کالا (سوآپ پنبه ، سوآپ گوگرد، آلومینیم و...) سوآپ نرخ بهره ، سوآپ نرخ بازده کل ، سوآپ دارایی ، سوآپ نکول اعتباری ، سوآپ با سررسید ثابت.
- ❑ آنچه امروز به عنوان سوآپ در معاملات نفتی مطرح می شود به زبان ساده به این مفهوم است که دولت یا تجار بخش خصوصی ، نفت یا گاز را در یک مرز کشور از همسایگان دریافت می کنند و در مرز دیگر به افراد مورد نظر آنان تحویل می دهند.

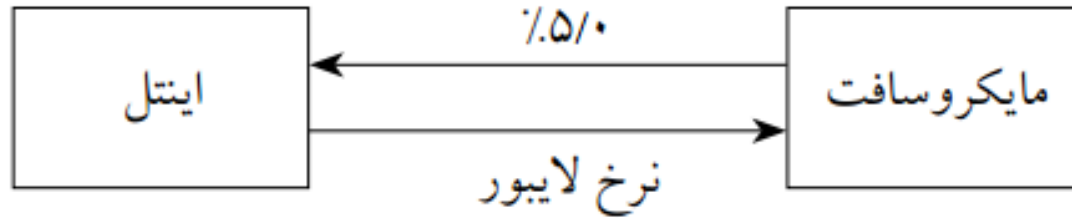
سواپ نرخ بهره

سازوکار سواپ های نرخ بهره متداول ترین نوع سواپ، «سواپ نرخ بهره» میباشد. طوری که یک شرکت توافق میکند، جریانهای نقدی با بهره ثابت از پیش تعیین شده «اصل وام فرضی» را چند دفعه در سال پرداخت کند و در مقابل بهره هایی با نرخ بهره شناور (متغیر) بر روی همان «اصل وام فرضی» در همان مدت زمان یکسان دریافت کند. نرخ شناور رایج در اکثر توافقنامه های سواپ نرخ بهره، نرخ پیشنهادی بین بانکی لندن (لایبور) می باشد. به طور خلاصه میتوان گفت که لایبور، نرخ بهره بین بانکی در «بازارهای ارزی اروپایی» میباشد.

سواپ سه سالهای را در نظر بگیرید که در پنجم مارس ۲۰۰۱ بین دو شرکت مایکروسافت و اینتل منعقد شده است. فرض میکنیم شرکت مایکروسافت توافق و تعهد میکند که به شرکت اینتل نرخ بهره ۵٪ سالیانه که مربوط به مبلغ ۱۰۰ میلیون دلار اصل وام میباشد، پرداخت کند؛ در مقابل شرکت اینتل نیز متعهد پرداخت بهره وامی به همان میزان (اصل وام برابر و مساوی است) اما به نرخ متغیر لایبور شش ماهه، میگردد. فرض میکنیم طبق، توافق پرداختها هر شش ماه انجام گرفته و معاوضه میشوند. نرخ بهره ۵٪ به صورت نرخ بهره مرکب شش ماهه محاسبه میشود.

سواپ نرخ بهره

سواپ نرخ بهره بين مايكروسافت و اينتل

اجزای تشکیل دهنده SWAP

۱. دارایی پایه:

موضوع قرارداد است و هدف از قرارداد، انتقال ریسک اعتباری در معرض آن است. به طور معمول، دارایی پایه یکی از اقلام زیر است:

- ✓ ورقه قرضه با ریسک اعتباری
- ✓ وام
- ✓ پرتفوی (سبد دارایی‌ها در بورس) مرجع متشکل از اوراق قرضه و وام‌ها
- ✓ شاخص مربوط به بخشی از بازار اوراق قرضه
- ✓ شاخص سهام

۲. فروشنده سوآپ (Swap Seller):

طرف قراردادی که نرخ شناوری را دریافت و بازده کل را به طرف دیگر قرارداد پرداخت می‌کند. به فروشنده سوآپ، خریدار حمایت نیز گفته می‌شود.

اجزای تشکیل دهنده SWAP

۳. خریدار سوآپ (Swap Buyer)

طرف قراردادی که با پرداخت نرخ شناور و دریافت بازده کل موافقت می کند، به خریدار سوآپ فروشنده حمایت یا سرمایه گذار نیز گفته می شود.

۴. شخص مرجع یا تعهد مرجع:

شخص مرجع همان صادرکننده ابزار بدهی است. این شخص می تواند شرکت، دولت و یا صادرکننده وام باشد.

۵. صرف سوآپ (Swap Premium) :

پرداخت هایی که به وسیله خریدار حمایت صورت می گیرد، " پایه صرف " نام دارد و پرداخت های احتمالی که ممکن است فروشنده حمایت به پرداخت آنها مجبور شود به " پایه حمایت " موسوم است. خریدار و فروشنده در تاریخ معامله بر روی این صرف به توافق می رسند و صرف تا پایان مدت قرارداد ثابت می ماند.

سایت معاملات بورس کالا

English امروز ۲۱ دی ۱۳۹۳

جستجو در پورتال بورس

ورود | ثبت نام

Iran Mercantile Exchange

صفحه اصلی | معرفی بورس | بازارها | کالاها | ذینفعان | قوانین و مقررات | آموزش و پژوهش

« بازار فیزیکی

- تابلوی برخط بازار
- اطلاعیه عرضه
- اطلاعیه عرضه صادراتی
- آمار معاملات
- آمار معاملات صادراتی
- اطلاعات قیمتی نمادها
- اطلاعات کل بازار
- گزارشات آماری
- کارمزدها

« بازار مشتقه

- تابلوی برخط بازار
- آمار معاملات
- اطلاعات قیمتی نمادها
- گزارشات آماری
- مستندات
- کارمزدها
- معاملات اوراق سلف استاندارد سنگ
- آهن دانه بندی شده گل گهر

« بازار فرعی

- اطلاعیه عرضه
- آمار معاملات
- گزارشات آماری
- کارمزدها

قرارداد آبی سکه طلا تحویل دی ماه 1393

قیمت های معامله شده				عرضه		تقاضا		کد قرارداد
آخرین	پایین ترین	بالاترین	اولین	حجم	قیمت-ریال	قیمت-ریال	حجم	
۹,۹۹۰,۰۰۰	۹,۹۵۰,۰۰۰	۹,۹۹۰,۰۰۰	۹,۹۷۰,۰۰۰	۳	۹,۹۹۰,۰۰۰	۹,۹۷۵,۰۰۰	۵	GCDY ۹۳
۱۷,۵۴۴	-۲۲,۴۵۶	۱۷,۵۴۴	-۲,۴۵۶	۱۰	۱۰,۰۱۰,۰۰۰	۹,۹۷۰,۰۰۰	۱۱	
۰.۱۸%	-۰.۲۳%	۰.۱۸%	-۰.۰۲%	۱	۱۰,۰۴۵,۰۰۰	۹,۹۵۵,۰۰۰	۱	
ریال				-	حجم کل		-	
یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۴:۰۲:۴۲			یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۱:۳۳:۲۶		یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۴:۱۴:۰۶			پنج شنبه ۲۵ دی ۱۳۹۳
موقعیتهای باز	ارزش	حجم		قیمت تسویه روزانه				اندازه قرارداد
۵۹۲	۱,۳۹۶,۲۵۰	۱۴		۹,۹۷۲,۴۵۶				۱۰
-۱۳	هزار ریال			شنبه ۲۰ دی ۱۳۹۳				سکه تمام

قرارداد آبی سکه طلا تحویل اسفند ماه 1393

قیمت های معامله شده				عرضه		تقاضا		کد قرارداد
آخرین	پایین ترین	بالاترین	اولین	حجم	قیمت-ریال	قیمت-ریال	حجم	
۱۰,۲۷۰,۰۰۰	۱۰,۲۲۰,۰۰۰	۱۰,۲۷۰,۰۰۰	۱۰,۲۴۰,۰۰۰	۲	۱۰,۲۹۰,۰۰۰	۱۰,۲۶۰,۰۰۰	۱	GCES ۹۳
۴۰,۲۱۹	-۹,۷۸۱	۴۰,۲۱۹	۱۰,۲۱۹	۲	۱۰,۲۹۵,۰۰۰	۱۰,۲۵۵,۰۰۰	۵	
۰.۳۹%	-۰.۱%	۰.۳۹%	۰.۱%	۲	۱۰,۳۰۰,۰۰۰	۱۰,۲۵۰,۰۰۰	۳	
ریال				-	حجم کل		-	
یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۴:۰۰:۴۲			یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۰:۲۰:۴۴		یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳ ۱۴:۱۶:۳۲			یکشنبه ۲۴ اسفند ۱۳۹۳

مشخصات قرارداد آتی

- سررسید قرارداد معین است
- نوع دارایی پایه قرارداد آتی معین است
- مقدار دارایی پایه تعهد شده در قرارداد معین است
- قیمت دارایی پایه تعهد شده معین است
- هر دو طرف قرارداد الزمات سپرده دارند
- رویه تسویه حساب روزانه بر قراردادهای حاکم است

یک مثال

- تعداد قرارداد : ۳ (۳۰ سکه)
- دارایی پایه : سکه طلای بهار آزادی
- تاریخ تحویل : پایان تیر ماه
- سپرده اولیه هر قرارداد ۸۰۰.۰۰۰ ریال
- سپرده اولیه مورد نیاز : ۲۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال
- قیمت هر سکه : ۸.۵۰۰.۰۰۰ ریال

فرایند افتتاح حساب و انجام معاملات

سرمایه گذار به منظور اخذ کد معاملات قراردادهای آتی باید در کارگاه آموزشی "مفاهیم اولیه و فرایند معاملات آتی در بورس کالا" شرکت نمایند. در انتهای دوره آموزشی از متقاضیان آزمون اخذ می شود و در صورتی که متقاضی حدنصاب نمره را کسب نماید مجاز به دریافت کد معاملات قراردادهای آتی خواهد بود.

سپس سرمایه گذار به کارگزاری مراجعه نموده و نامه معرفی به بانک، جهت افتتاح حساب در اختیار بورس کالا را دریافت می نماید.

پس از افتتاح حساب سرمایه گذار فرم های مربوطه شامل فرم درخواست کد معاملاتی، فرم مشخصات، اقرارنامه و بیانیه ریسک و تعهدنامه را تکمیل و امضاء می نماید. کد معاملاتی آتی سرمایه گذار بعد از ۴۸ ساعت کاری فعال و وی قادر به انجام معامله می باشد.

فرایند افتتاح حساب و انجام معاملات

- ❑ معاملات در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۸ و در روزهای پنج شنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۶ انجام می‌گردد.
- ❑ سرمایه‌گذار قبل از انجام معاملات باید وجه تضمین اولیه را در حساب در اختیار بورس خود واریز نماید.
- ❑ در صورتیکه سرمایه‌گذار تقاضای برداشت وجه از حساب در اختیار بورس خود را داشته باشد، این امکان با تکمیل و امضاء فرم درخواست انتقال وجه و ارسال آن به شرکت کارگزاری فراهم خواهد شد.

قیمت تسویه :

۲۰٪ حجم معاملات در ۳۰ دقیقه ی پایانی است

میانگین وزنی قیمت معاملات ۳۰ دقیقه ی پایانی

۲۰٪ حجم معاملات در ۶۰ دقیقه ی پایانی است

میانگین وزنی قیمت معاملات ۶۰ دقیقه ی پایانی

۲۰٪ حجم معاملات در ۶۰ دقیقه ی پایانی نیست

میانگین وزنی کل قیمت های معامله شده در روز

در بازار معامله ای صورت نگرفته است

میانگین بهترین قیمت خرید و بهترین قیمت فروش

در غیر این صورت

قیمت تئوریک با نظر کمیته آتی و تصویب هیئت مدیره بورس

در پایان روز معاملاتی با کشف نرخ تسویه سود و زیان کلیه قرارداد های باز محاسبه و در حساب مشتریان اعمال می شود

وجه تضمین

□ در صورتی که پس از کشف نرخ تسویه و اعمال آن در صورت حساب مشتریان ، موجودی حساب از حداقل سپرده کمتر گردد اعلام افزایش موجودی برای مشتریان ارسال می گردد .

□ مشتریان فرصت دارند تا یک ساعت پس از شروع معاملات روز بعد نسبت به افزایش موجودی خود اقدام نمایند .

وجوه تضمین

وجه تضمین: وجهی است که در قالب شرط ضمن عقد از مشتریان دریافت می‌شود.

وجه تضمین اولیه: وجه تضمینی است که جهت تضمین ایفای تعهدات مشتریان برای ایجاد یک "موقعیت تعهدی" اخذ می‌شود. میزان این وجه در مشخصات هر "قرارداد آتی" تعیین می‌شود.

وجه تضمین اضافی: وجه تضمینی است که در صورت عدم کفایت "وجه تضمین اولیه" جهت پوشش ریسک نوسانات قیمت، از کلیه مشتریان دارای "موقعیت تعهدی باز" اخذ می‌گردد. این وجه با اعلام اتاق پایاپای و طی مهلت اعلام شده از سوی این اتاق باید توسط مشتریان پرداخت گردد. میزان این وجه توسط "بورس" تعیین می‌شود.

وجه تضمین جبرانی: وجه تضمینی است که مشتریان بعد از دریافت "اخطاریه افزایش وجه تضمین"، باید نزد "اتاق پایاپای" تودیع نمایند.

بازار جبرانی

- بازار جبرانی بازاریست که بعد از بازار رسمی آغاز می شود و تنها کسانی که دارای موقعیت خرید یا فروش باز هستند می توانند در این بازار به صورت حراج تک نرخي اقدام به معامله نمایند .
- نرخ های کشف شده در بازار جبرانی تاثیری بر نرخ تسویه ندارد.

حداقل وجه تضمین «مثال»

□ تعداد قرارداد : ۱

□ اندازه هر قرارداد : ۱۰

□ قیمت قرارداد : ۸.۵۰۰.۰۰۰ ریال

□ وجه تضمین اولیه : ۲۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال

□ حداقل وجه تضمین : ۱۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال (۷۰٪)

انواع تسویه

□ تحویل فیزیکی

دوره زمانی که تحویل می تواند انجام شود توسط بورس تعیین شده است و با توجه به نوع قرارداد متفاوت است .

دوره تحویل به سه بخش تقسیم می شود . ۱ : مهلت اعلام آمادگی تحویل - ۲ : روز تعیین طرف معامله - ۳ : روز تحویل

□ تسویه نقدی (غیر فیزیکی)

در صورت عدم اخذ موقعیت معکوس از سوی مشتریان تا زمان مقرر ، با توافق طرفین تعهد ، قرارداد ها با نرخ تسویه آخرین روز معاملات تسویه می گردد .

مفهوم اهرم

فرض : خرید یک قرار داد سکه ۹۹۴۰۰۰ تومان و فروش ۹۹۷۰۰۰ تومان

عرضه		تقاضا		کد قرارداد
حجم	قیمت-ریال	قیمت-ریال	حجم	
۲	۹,۹۷۰,۰۰۰	۹,۹۴۰,۰۰۰	۴۶	GCDY ۹۳
۵	۹,۹۸۰,۰۰۰	۹,۹۳۵,۰۰۰	۱۰	
۱۰	۹,۹۹۰,۰۰۰	۹,۹۳۰,۰۰۰	۶	
-	حجم کل		-	

پول پرداختی : ۲۱۰۰.۰۰۰ تومان

قیمت ۱ سکه : ۹۹۴۰۰۰ تومان

قیمت ۱۰ سکه : ۹.۹۴۰.۰۰۰ تومان

میزان اهرم : حدودا ۵ به ۱

میزان سود ۱ سکه : ۳۰۰۰ تومان

میزان سود کل : ۳۰۰۰۰ تومان

در صد سود (بدون احتساب کارمزد) : ۱.۵٪

درصد سود در صورت نبود اهرم : ۰.۳٪

شرکت کنندگان در بازار قرارداد آتی

شرکت کنندگان در بازار قرارداد آتی:

- پوشش دهندگان ریسک (hedgers):
- این گروه معامله گرانی هستند که با ورود به بازار آتی از قیمت دارایی پایه را در مقابل ریسک ناشی از تغییرات پیش بینی نشده قیمت بیمه میکنند .
- معاملات آتی در ابتدا در پاسخ به نیازهای این گروه از معامله گران ایجاد شد .

**خرید سکه از بازار
۹۹۲.۰۰۰ تومان**

قیمت سکه بهار آزادی

قیمت طلا

قیمت لحظه‌ای:

قیمت سکه

قیمت انواع سکه بهار آزادی در بازار و نمودار تغییرات در طول روز به همراه محاسبه

تغییر	%	خرید	فروش	قیمت سکه
۱۰ ▼	-0.1%	-	990,000	قیمت سکه طرح قدیم
◀	0%	-	992,000	قیمت سکه طرح جدید
◀	0%	-	496,000	قیمت نیم سکه
◀	0%	-	267,000	قیمت ربع سکه
◀	0%	-	172,000	قیمت سکه گرمی

قیمت‌ها به تومان می‌باشد.

قرارداد آتی سکه طلا تحویل دی ماه ۱۳۹۳

عرضه		تقاضا		کد قرارداد
حجم	قیمت-ریال	قیمت-ریال	حجم	
۲	۹,۹۷۰,۰۰۰	۹,۹۵۰,۰۰۰	۱	GCDY ۹۳
۵	۹,۹۸۰,۰۰۰	۹,۹۴۰,۰۰۰	۶	
۱۰	۹,۹۹۰,۰۰۰	۹,۹۳۵,۰۰۰	۱۰	
حجم کل		-		
پنج شنبه ۲۵ دی ۱۳۹۳				
دوشنبه ۲۲ دی ۱۳۹۳ ۱۲:۴۵:۴۳				
اندازه قرارداد		قیمت تسویه روزانه		
۱۰		۹,۹۷۱,۷۸۰		
سکه تمام		یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۳		

**فروش سکه در بازار آتی
۱۰۶۰.۰۰۰ تومان**

تحویل سکه

قرارداد آتی سکه طلا تحویل اسفند ماه ۱۳۹۳

عرضه		تقاضا		کد قرارداد
حجم	قیمت-ریال	قیمت-ریال	حجم	
۱	۱۰,۶۲۵,۰۰۰	۱۰,۶۰۵,۰۰۰	۱	GCES ۹۳
۶	۱۰,۶۳۰,۰۰۰	۱۰,۶۰۰,۰۰۰	۱۹	
۵	۱۰,۶۴۰,۰۰۰	۱۰,۵۹۰,۰۰۰	۲	
حجم کل		-		
یکشنبه ۲۴ اسفند ۱۳۹۳				
دوشنبه ۲۲ دی ۱۳۹۳ ۱۴:۰۷:۰۵				

**۱۵٪ سود در ۲.۵ ماه
(برای ۱ سکه)**

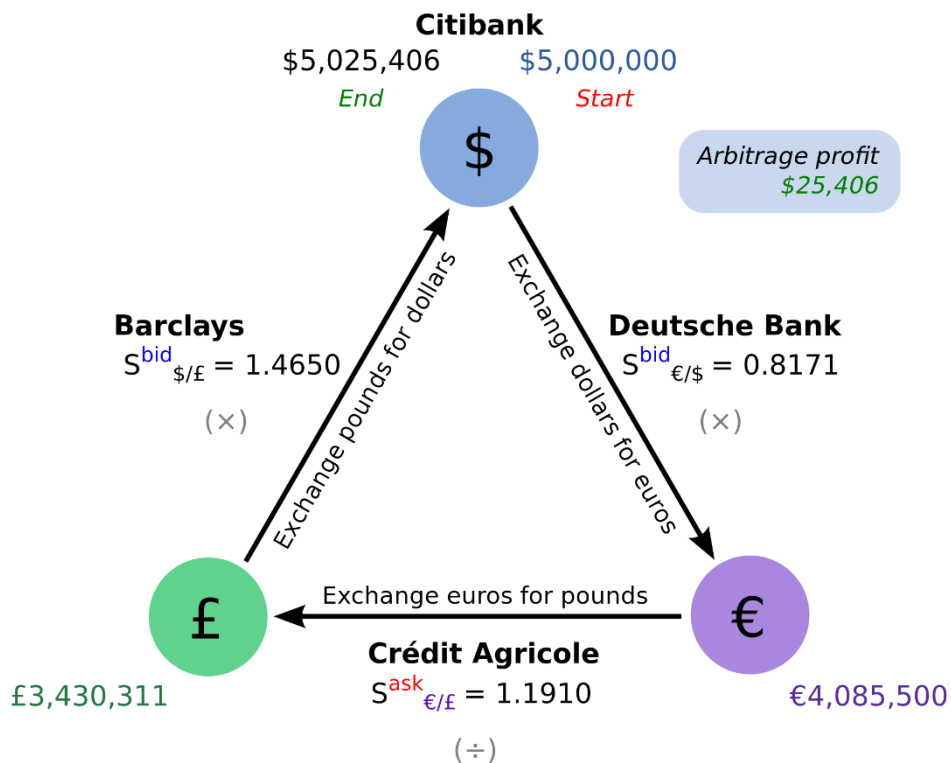
1

بیشینه و گمینه		قیمت قبلی	تغییرات قیمت ها			قیمت جدید	شرح
3,467	3,486	3,491	-0.7%	-24	▼	3,467	دلار آمریکا
4,150	4,160	4,170	-0.5%	-20	▼	4,150	یورو اروپا

$$4277 = 3467 * 1.2252$$

$$1.2252 = \text{یورو به دلار}$$

2

مسائل

مثال:

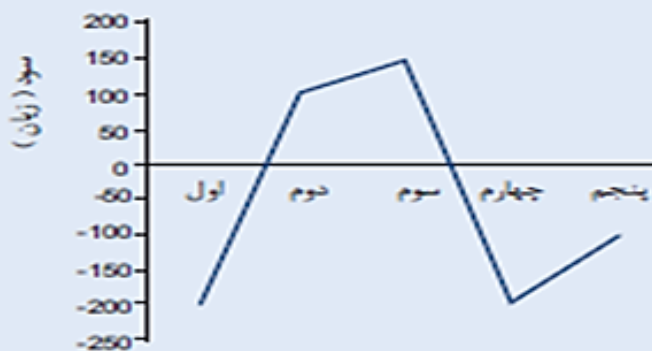
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد (اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد):

روز اول؛ اخذ ۱ موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۵۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۱۰
دوم	۴۳۰
سوم	۴۶۰
چهارم	۴۲۰
پنجم	۴۰۰

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	-۲۰۰	$(410 - 450) \times 5 =$
دوم	۱۰۰	$(430 - 410) \times 5 =$
سوم	۱۵۰	$(460 - 430) \times 5 =$
چهارم	-۲۰۰	$(420 - 460) \times 5 =$
پنجم	-۱۰۰	$(400 - 420) \times 5 =$
کل سود(زیان)	-۲۵۰	

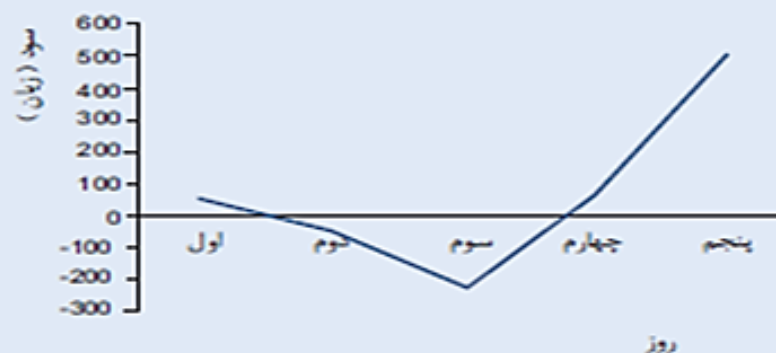
معاملات یک مشتری در طی پنج روز به شرح زیر می باشد (اندازه هر قرارداد برابر ۵ می باشد):

- روز اول؛ اخذ یک موقعیت تعهدی خرید به قیمت ۴۷۰
 روز سوم؛ اخذ دو موقعیت فروش به قیمت هر کدام به قیمت ۴۵۰
 روز پنجم؛ اخذ سه موقعیت خرید به قیمت هر کدام ۴۲۰

روز	قیمت تسویه
اول	۴۸۰
دوم	۴۷۰
سوم	۴۷۵
چهارم	۴۶۰
پنجم	۴۵۰

محاسبات سود(زیان):

روز	سود(زیان)	محاسبات
اول	۵۰	$(480 - 470) \times 5 =$
دوم	-۵۰	$(470 - 480) \times 5 =$
سوم	-۲۲۵	$(450 - 475) \times 5 \times 2 + (475 - 470) \times 5 =$
چهارم	۷۵	$(475 - 460) \times 5 =$
پنجم	۵۰۰	$(460 - 450) \times 5 + (450 - 420) \times 5 \times 3 =$
کل سود(زیان)	۳۵۰	

مشخصات سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره) :

- عیار طلا: ۹۰۰ در هزار
- وزن سکه : ۸.۱۳۵۹۸
- قطر سکه : ۲۲ میلیمتر
- یک روی سکه مزین به تصویر امام (قدس سره) و قید سال ضرب در ذیل تصویر
- یک روی سکه تصویر بارگاه حضر امام رضا (ع) و قید عبارت «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» در بالای تصویر و عبارت «بهار آزادی» در پایین تصویر

مشخصات قرارداد آتی سکه بهار آزادی طرح امام (ره)

مشخصات قرارداد آتی سکه بهار آزادی طرح امام، شامل موارد زیر می باشد^۱ :

ردیف	مشخصات قرارداد آتی سکه	توضیحات
۱	دارایی پایه	سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام (ره)
۲	قرارداد آتی پذیرش شده	قرارداد آتی سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام (ره)
۳	اندازه قرارداد آتی	۱۰ سکه
۴	استاندارد تحویل	بر اساس استاندارد بانک مرکزی با عبار ۹۰۰ در هزار با وزن ۸/۳۳ گرم
۵	ماه قرارداد آتی	از ابتدای سال ۹۳ قراردادهای آتی سکه طلا با سررسید در ماه های زوج
۶	حدنوسان قیمت روزانه	حداکثرنا (۵٪ +/-) با توجه به قیمت تسویه روز قبل
۷	دوره معاملات	از تاریخ مندرج در اطلاعیه معاملاتی قرارداد تا ۵ روز قبل از پایان ماه قرارداد
۸	تاریخ تحویل	از اولین روز کاری پس از آخرین روز معاملات تا پایان ماه قرارداد
۹	محل تحویل	اتاق بابای بورس یا محلی که توسط بورس تعیین می گردد
۱۰	حداقل تغییر قیمت سفارش	۵۰۰۰ ریال برای هر سکه (۵۰۰۰۰۰ ریال برای هر قرارداد)

۱۱	وجه تضمین اولیه	<p>تضامین اولیه با توجه به فرمول محاسباتی زیر اخذ خواهد شد که با توجه به آن تضامین طی زمان ثابت نبوده و به صورت پویا در حال تغییر خواهد بود. مبنای محاسبه وجه تضمین در این فرمول میانگین موزون قیمت های تسویه در کلیه سررسیدهای قراردادهای آتی در دارایی پایه مربوطه تعیین شده است. اگر وجه تضمین محاسبه شده بر اساس فرمول زیر طی ۵ روز کاری متوالی بزرگتر یا طی ۱۵ روز کاری متوالی کوچکتر از وجه تضمین جاری باشد، وجه تضمین باید بر اساس فرمول زیر تعدیل شود:</p> $A = 2 \times \left(\left[\frac{B}{C} \right] + 1 \right) \times C$ <p>A: وجه تضمین اولیه محاسباتی B: میانگین موزون قیمت های تسویه در کلیه سررسیدهای قراردادهای آتی دارایی پایه مورد نظر C: پانصد هزار ریال</p>
۱۲	حداقل وجه تضمین	70 درصد وجه تضمین اولیه
۱۳	حداکثر حجم هر سفارش	حداکثر تا ۱۰ قرارداد
۱۴	واحد قیمت	ریال برای هر سکه
۱۵	کارمزد معاملات	۱۰۰۰۰۰ ریال بورس و 16000 ریال کارگزار و ۴۰۰۰ ریال سازمان بورس و اوراق بهادار از بابت معامله هر قرارداد
۱۶	کارمزد تسویه و تحویل	۵۰۰۰۰۰ ریال بابت هر قرارداد
۱۷	ساعات معامله	ساعات معاملاتی مجاز از ساعت 10 الی ۱۸ هر روز متناسب با شرایط بازار و اعلام در اطلاعیه معاملاتی 10 16 پنجشنبه
۱۸	نماد کالا	GCMYY (MM علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال می باشد)
۱۹	سقف مجاز موقعیت های معاملاتی باز	اشخاص حقیقی: ۱۰۰ قرارداد، اشخاص حقوقی: معادل اشخاص حقیقی و قابل افزایش تا ۱۰٪ سرمایه ثبتی شرکت و محدود به ۲۰٪ موقعیتهای تعهدی باز در بازار

<p>۲ روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی تا ۳۰ دقیقه پس از اتمام جلسه معاملاتی</p>	<p>مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل</p>	<p>۲۰</p>
<p>الف) جریمه عدم ارائه گواهی آمادگی تحویل از طرف دارندگان موقعیت تعهدی باز خرید و فروش بمیزان یک درصد ارزش کل قرارداد بر اساس قیمت تسویه همان روز معاملاتی قرارداد آتی می باشد.</p> <p>ب) جریمه عدم ارائه رسید انبار از طرف مشتریان فروشنده یک درصد ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی است که به نفع خریدار کسر میگردد.</p> <p>همچنین در صورتی که قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی بیشتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری خریدار از فروشنده اخذ می گردد.</p> <p>ج) جریمه عدم واریز وجه ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی از طرف مشتریان خریدار، یک درصد ارزش قرارداد می باشد که به نفع فروشنده از حساب مشتری خریدار کسر می گردد و چنانچه قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی کمتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری فروشنده از خریدار اخذ می گردد.</p> <p>د) در تمامی موارد فوق کارمزد تسویه و تحویل هر دو سر معامله به نفع بورس از مشتری نکول کننده دریافت خواهد شد.</p>	<p>جریمه ها</p>	<p>۲۱</p>
<p>مبنای تحویل کالا، سکه ضرب سال ۱۳۸۶ می باشد. امکان تحویل کالا برای سکه های ضرب شده سایر سال ها به غیر از سکه ضرب سال ۱۳۸۶، بر اساس پرومیوم تعیین شده توسط بورس وجود دارد. مجموع موقعیت های معاملاتی باز کل بازار برای این قرارداد حداکثر به میزان مجموع سکه های طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره) ضرب شده می باشد.</p>	<p>سایر شرایط</p>	<p>۲۲</p>

مراحل معاملات

معاملات

- **دوره پیش گشایش:** دوره ای است که در آن امکان ثبت ، تغییر و حذف سفارش وجود دارد و لیکن سفارشات اجرا نمی شود.
- **حراج تک قیمتی:** حراجی است که پس از "دوره پیش گشایش" جهت کشف یک نرخ برای اجرای سفارشات ثبت شده و شروع حراج پیوسته انجام می شود.
- **دوره گشایش:** این دوره شامل دوره "پیش گشایش" و "حراج تک قیمتی" است.
- **حراج پیوسته:** حراجی است که پس از "دوره گشایش" آغاز و تا پایان جلسه معاملات ادامه می یابد.
- **دوره پایانی معاملات:** دوره ای است که بازار با آن پایان می یابد و طی آن ورود سفارش جدید و یا ابطال سفارشات امکان پذیر نمی باشد و صرفاً سفارشاتى که با تغییر قیمت، شرایط برابری قیمت خرید و فروش را احراز می کنند، در این دوره اجرا می شوند.

سایر مفاهیم مهم